

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד**ת"צ 29806-02-17 ניסנבאום נ' בנק דיסקונט לישראל בעמ**

תיק חיצוני:

מספר בקשה: 33**בפני כבוד השופטת איריס רבינוביץ ברון****מבקש אהרן ניסנבאום****ע"י ב"כ עוה"ד אמיר שאשא וליאור צמח****נגד****משיבים בנק דיסקונט לישראל בעמ****ע"י ב"כ עוה"ד אהוד ארצי, רן פלדמן ושוהם רז****ממשרד ש. הורוביץ ושות', עו"ד**

חקיקה שאוזכרה:

חוק תובענות ייצוגיות, תשס"ו-2006: סע' 3, 4, 8(א), 18, 18(ג), 18(ד), 18(ו), 19, 19(א), 19(ב), 19(ג), 19(ג1), 19(ג2), 19(ו), 22, 23, 25, 25(א), 25(ד)

צו הבנקאות (פיקדונות ללא תנועה), תש"ס-2000: סע' 2, 3

פקודת הנזיקין [נוסח חדש]: סע' 35, 36, 63

פקודת הבנקאות, 1941: סע' 13(א)

חוק עשיית עושר ולא במשפט, תשל"ט-1979: סע' 1

תקנות הגנת הצרכן (האותיות בחוזה אחיד ובתנאי הכלול במידע אחר המיועד לצרכן), תשנ"ה-1995

תקנות תובענות ייצוגיות, תש"ע-2010: סע' 19, 19(ה)

מיני-רציו:

* אישור הסדר פשרה בין המבקש לבין דיסקונט במסגרת בקשה לאישור תובענה כייצוגית שהוגשה בשם לקוחות הבנק, שכספם הושקע ברכישת מילוות צמודי מדד מכוח הוראות צו הבנקאות (פיקדונות ללא תנועה). נפסק, כי סיום ההליך בהסדר הפשרה, בנסיבות העניין, מגלם דרך יעילה והוגנת להכרעה במחלוקת.

* דיון אזרחי – תובענה ייצוגית – אישור הסדר פשרה

בית המשפט נדרש לבקשה לאישור הסדר פשרה במסגרת בקשה לאישור תובענה כייצוגית, בהתאם להוראות סעיפים 18-19 לחוק תובענות ייצוגיות חברי הקבוצה הייצוגית הוגדרו בהסדר הפשרה כך: "לקוחות הבנק, שכספם הושקע ברכישת מילוות צמודי מדד מכוח הוראות צו הבנקאות (פיקדונות ללא תנועה), התש"ס-2000 בתקופה הרלוונטית". בהתאם להסדר הפשרה, הבנק מתחייב לפצות את חברי

הקבוצה בסכום המשקף כמחצית מההפרש שבין סך עמלות קניה ומכירה שהבנק גבה מחברי הקבוצה בתקופה הרלוונטית, לבין סך עמלות קניה ומכירה בהתאם לשיעור ממוצע משוקלל לפי נב"ת 414, ובסך כולל של 6,500,000 ₪. לצד סכום זה הבנק הסכים, במסגרת ההסדר, לשאת בהתחייבויות שונות.

בית המשפט אישר את ההסדר ופסק כלהלן:

בבוא בית המשפט לאשר הסדר פשרה, עליו להשתכנע כאמור, כי "ההסדר ראוי, הוגן וסביר בהתחשב בעניינם של חברי הקבוצה... וכי סיום ההליך בהסדר פשרה הוא הדרך היעילה וההוגנת להכרעה במחלוקת בנסיבות העניין". זאת, בשים לב למטרותיו של החוק, המוגדרות בסעיף 1 שבו וביניהן: (1) מימוש זכות הגישה לבית המשפט, לרבות לסוגי אוכלוסייה המתקשים לפנות לבית המשפט כיחידים; (2) אכיפת הדין והרתעה מפני הפרתו; (3) מתן סעד הולם לנפגעים מהפרת הדין; (4) ניהול יעיל, הוגן וממצה של תביעות.

ככל שהבקשה לאישור הסדר פשרה הוגשה לפני שאושרה התובענה הייצוגית, על בית המשפט להוסיף ולוודא כי התובענה עומדת, לכאורה, בתנאים לאישור תובענה ייצוגית הקבועים בסעיפים 3, 4 ו-8 (א) בחוק וכי סיום ההליך בהסדר פשרה הוא הדרך היעילה וההוגנת להכרעה במחלוקת בנסיבות העניין.

בנסיבות העניין, נראה כי מבחינת הסדרה לעתיד הושגה מטרת התובענה.

בהתחשב בסיכונים ובסיכויים הכרוכים בהמשך ניהול התובענה ובשים לב לעמדת המדינה ולהסכמת המשיב לקבל את עמדתה, סיום ההליך בהסדר הפשרה, בנסיבות העניין, מגלם דרך יעילה והוגנת להכרעה במחלוקת.

בשים לב לנתונים שעליהם התבסס הסדר הפשרה, להליכי הגישור שהתנהלו בין הצדדים, לאופי הפיזי הכספי שיינתן לחברי הקבוצה, ולעלויות הכרוכות במינוי בודק, במקרה זה אין מקום למנות בודק.

משנמצא כי סיום ההליך במסגרת הסדר הפשרה נחזה כדרך יעילה והוגנת להכרעה במחלוקת, וכן כי יש בהסדר הפשרה כדי לענות על מטרות החוק והוא ראוי, סביר והוגן בנסיבותיה של הבקשה, ולנוכח התועלת שהושגה עבור חברי הקבוצה בדמות פיצוי כספי בסך כולל של 6,500,000 ₪ וההתחייבויות לעתיד שהבנק נטל על עצמו, ובהתחשב בטרחת המבקש ובאי כוחו, במורכבות ההליך ובשלב הדיוני שבו גובש הסדר ובהסדרה העתידית הבאה לידי בהתחייבויות הבנק יש לקבל את המלצת הצדדים בכל הנוגע לסכומי הגמול ושכר הטרחה, ובנוגע למועדי התשלום.

פסק - דין

לפניי בקשה לאישור הסדר פשרה במסגרת בקשה לאישור תובענה כייצוגית, בהתאם להוראות [סעיפים 18-19 לחוק תובענות ייצוגיות](#), התשס"ו-2006 (להלן: "החוק").

רקע

1. ביום 14.2.17 הגיש מר אהרון ניסנבאום (להלן: "המבקש"), כתב תביעה ובקשה לאישור תובענה כייצוגית כנגד בנק דיסקונט לישראל בע"מ (להלן: "הבנק"), ו-"בקשת האישור", בהתאמה).

2. עניינה של בקשת האישור והתובענה שביסודה, בטענה כי הבנק נוהג שלא כדין בקשר עם פיקדונות ללא תנועה, בכך שהשקיע אותם באפיק השקעה שאינו תואם את סוג הפיקדון וזאת בניגוד להוראות [צו הבנקאות \(פיקדונות ללא תנועה\)](#), התש"ס-2000, בכך שלא פעל ליצירת קשר עם בעלי הפיקדונות בטרם השקעת הכספים שבחשבונו ובכל חצי שנה ממועד ההשקעה, בכך שלא השקיע את פירות הפיקדון, ובכך שאיחר לפעול ולהשקיע את הכספים בהתאם לצו ובכך שהוא גובה מהם עמלות שלא היה אמור לגבות מהם.

לטענת המבקש, התנהלות הבנק הסבה נזק לבעלי הפיקדונות ללא תנועה, בכך שפיקדונות ללא תנועה הושקעו באג"ח ממשלתיות שהניבו תשואה שלילית ובכך שחשבונו בעלי הפיקדונות חויבו שלא כדין בתשלום עמלות, בכללן עמלות קנייה ומכירה, עמלות דמי ניהול פיקדון ניירות ערך ועמלות דמי ניהול חשבון עובר ושב.

בקשת האישור מייחסת לבנק הפרה של [סעיפים 2 ו-3 לצו הבנקאות \(פיקדונות ללא תנועה\)](#), התש"ס-2000 (להלן: "[צו הבנקאות](#)"); הפרת חובה חקוקה, בהתאם [לסעיף 63 לפקודת הנזיקין](#); הפרת [סעיף 13ב\(א\) לפקודת הבנקאות](#), 1941; הפרת חובת האמון המוטלת על בנק כלפי לקוחותיו; רשלנות, בהתאם [לסעיפים 35 – 36 לפקודת הנזיקין](#); ועשיית עושר שלא במשפט, לפי [סעיף 1 לחוק עשיית עושר ולא במשפט](#), התשל"ט-1979.

המבקש העריך את נזקו האישי בסכום של 781.54 ₪, המורכב מנזק ממוני 581.54 ₪ ונזק שאינו ממוני בסך של 200 ₪ בגין פגיעה באוטונומיה, וטען כי לא ניתן להעריך את סכום התביעה הייצוגית בשלב זה, אך להערכתו מדובר בסכום העולה על 3 מיליון ₪.

המבקש עתר לפיצוי כספי של חברי הקבוצה, למתן סעד הצהרתי לפיו הבנק פעל בניגוד להוראות הדין, ולצווי עשה המורים למשיב לקיים מעתה והלאה את הוראות הדין; להימנע מרכישת מילוות צמודי מדד במקרים בהם הוראות צו הבנקאות מורות כי יש לבצע השקעות אחרות בעבור הלקוח; לפעול ולגבש נהלים חדשים שמטרתם ליידע את הלקוחות שבבעלותם פיקדון ללא תנועה בדבר קיומו של הפיקדון ולקבל מהלקוחות הוראות השקעה, לרבות מידי שישה חודשים, כמצוות הדין; להשקיע את פירות ההשקעה בהתאם לצו הבנקאות באופן בו השקיע המשיב כדין את קרן הפיקדון; לפעול ולגבש נהלים חדשים אשר יבטיחו השקעת הכספים במועד הקבוע בדין; ליישם את הנהלים החדשים גם ביחס לפיקדונות ללא תנועה קיימים, וליידע את הלקוחות בדבר קיומם.

הקבוצה הייצוגית הוגדרה בבקשת האישור כך:

"לקוחות המשיב, שכספם הושקע ברכישת מילוות צמודי מדד בניגוד להוראות [צו הבנקאות \(פיקדונות ללא תנועה\)](#) תש"ס 2000 ו/או ללא שנעשה ניסיון סביר לאתרם וליידעם בדבר קיומו של פיקדון ללא תנועה (לרבות מידי שישה חודשים) ו/או שכספם הושקע באיחור בניגוד להוראות צו הבנקאות האמור ו/או שפירות השקעתם לא הושקעו בדרך בה הושקעה קרן הפיקדון ואשר נגרם להם כתוצאה מכך נזק."

בהקשר זה נטען כי קבוצת התובעים כוללת ארבע תתי קבוצות:

(א) לקוחות שכספם הושקע ברכישת מילווות צמודי מדד בניגוד להוראות צו הבנקאות, מקום בו בהתאם להוראותיו היה מקום להשקיע את הכספים באפיקי השקעה אחרים, התואמים את רצונו של הלקוח. בכלל זאת, אך לא רק, מקרים בהם היה מקום להשקיע את הכספים ברכישת פיקדון שקלי לתקופה קצובה.

(ב) לקוחות אשר כספם הושקע כדין, אולם המשיב לא טרח (ולא טורח) ליידעם בדבר קיומו של פיקדון ללא תנועה, למרות שניתן היה לעשות כן באופן סביר, לרבות בדרך של ניסיון חוזר מידי שישה חודשים ליצור קשר עם הלקוח.

(ג) לקוחות אשר כספם הושקע כדין אולם המשיב איחר בהשקעת הכספים, ביחס למועד הקבוע בצו הבנקאות פיקדונות ללא תנועה.

(ד) לקוחות אשר כספם הושקע כדין, אולם המשיב לא השקיע את פירות השקעתם בדרך בה בחר להשקיע את הפיקדון ללא תנועה.

3. ביום 31.8.17, הגיש הבנק תשובה לבקשת האישור, בה טען יש לדחות את טענות המבקש. לטענת הבנק, הוא פעל ופועל בכל הנוגע לפיקדונות ללא תנועה, בהתאם לחובותיו על פי דין ובהתאם להוראות הצו, כאשר בהתאם לדין, אין לבנק כל שיקול דעת באשר לאופן השקעת הכספים ומשום כך דין בקשת האישור להידחות על הסף.

בחינה פרטנית של כל חשבון רדום אינה מתאימה לדין בתובענה ייצוגית.

המבקש לא הראה כי הבנק השקיע את הכספים באפיק הלא נכון ולא בוססה כל עילת תביעה אישית או קבוצתית. מעבר לכך, לא בוססה הטענה לנזק. המבקש לא הראה כי בחירה באפיק השקעה של פיקדון חודשי מתחדש הייתה מניבה תשואה גבוהה מזו שבאפיק ההשקעה שנקט על ידי הבנק. ביצועיו של אג"ח ממשלתי בתקופה הרלוונטית היו טובים יותר.

באשר לנסיבות של המבקש, הבנק טען כי ניסה ליצור קשר עם המבקש באופן שהוגדר על ידו במעמד פתיחת החשבון וזאת הן בכתב לכתובתו של המבקש והן למספר הסלולרי שמסר לבנק, אולם ניסיונות אלו לא צלחו ולכן פעל הבנק בהתאם להוראות בנק ישראל וצו הבנקאות והשקיע את כספי החשבון בהתאם להוראות הצו. למבקש לא נגרם נזק שעה שהוא עדיין מחזיק באגרות החוב ולכן טענותיו הן תיאורטיות. בנקודת הזמן שבה נקבע סטטוס החשבון של המבקש כחשבון רדום, כספי הפיקדון כבר נפרעו לחשבון ולכן סווגו כחלק מיתרת הזכות בחשבון, כפיקדון במטבע ישראלי לזמן שאינו קצוב. לא מדובר בטעות שכן בהתאם להנחיות, פיקדונו של המבקש לא חודש היות ובבנק לא היה קיים יותר פיקדון שתנאיו זהים לפיקדון שבו הושקעו הכספים מלכתחילה, והכל בהתאם לדין ולמערכת ההסכמית עם המבקש.

4. ביום 25.10.17, הגיש המבקש תגובה לתשובת המשיבה לבקשת האישור, בה עמד על טענותיו. המבקש טען כי בכתב התשובה כלל לא ניתן מענה לחלק מהטענות שבבקשת האישור, ובכללן לטענה כי הבנק אינו משקיע את פירות ההשקעות בחשבונות הרדומים וכי הבנק אינו מנסה לאתר את הלקוחות מידי שישה חודשים, ובכך אינו פועל באמצעים סבירים לאיתור

הלקוחות, וכי מערכות הבנק פועלות באיחור וכתוצאה מכך השקעת הכספים נעשית באיחור של ארבעה חודשים לפחות.

ביחס לטענה כי בהתאם להוראת המפקח על הבנקים, לא היה ניתן לחדש את הפיקדון של המבקש והוא נפרע לחשבון העו"ש ולכן הושקע באפיק ההשקעה שננקט, טענה זו לא נכללה במענה של הבנק לפנייה המוקדמת של המבקש ויש לייחס לכך משמעות ראייתית; הטענה סותרת את המענה של הבנק לפנייה המוקדמת, וכן הועלו טענות נוספות ביחס למקרה הפרטני של המבקש.

הבנק לא התייחס לטענה כי לא נעשה ניסיון סביר ליצור קשר עם המבקש, בין היתר, באמצעות משלוח דואר רשום, לפני שהבנק פעל בחשבון כחשבון רדום. המבקש ציין כי לא קיבל מכתב כלשהו מהבנק ולראשונה נודע לו על כך במהלך חודש אוגוסט 2016. שליחת המכתבים אף לא מופיעה בתדפיס פעילות החשבון.

ביחס לטענה כי למבקש לא נגרם נזק, צוין כי המבקש טען בבקשת האישור שחויב בעמלות רבעוניות בגין ניהול חשבון ני"ע שלא כדין ושנגרם אבדן ערך של 5% בגין נייר הערך שנרכש עבור המבקש. די בכך לשלב זה של ההליך. עילת התביעה אינה נעוצה בטענה בדבר בחירת אפיק השקעה בלתי רווחי, אלא בהפרת הוראות צו הבנקאות ובבחירה באפיק הנוגד את הנחייתו המפורשת של הלקוח.

הטענות של הבנק בנוגע להבדלים בין חברי הקבוצה אינן רלוונטיות לשלב של אישור הבקשה, וישנם מנגנונים מתאימים להתמודדות עם כך. בידי הבנק מלוא הנתונים הנדרשים לשם כך.

5. ביום 1.11.17 נערכה ישיבת קדם משפט בפני כב' השופטת הדס עובדיה, במהלכה הוצע לצדדים לפנות להליך גישור. ביום 30.11.17, הודיעו הצדדים כי הוסכם ביניהם על הפניית ההליך לגישור בפני המגשר עו"ד עמוס גבריאל.

6. ביום 24.12.20, בעוד הליך הגישור מתנהל, הועברה בקשת האישור לטיפול.

7. ביום 7.1.21, הגישו הצדדים בקשה לאישור הסדר פשרה.

ביום 26.5.21 התקיים דיון במסגרתו נדונה בהרחבה הבקשה לאישור הסדר פשרה. בסיומו, נקבע כי ב"כ הצדדים יגישו הודעת עדכון משותפת.

ביום 18.11.21 הגישו הצדדים בקשה לאישור הסדר פשרה מתוקן.

במעמד הדיון שהתקיים ביום 28.11.21, הודיעו הצדדים כי אין להם התנגדות לתיקון נוסף של הסדר הפשרה, כפי המפורט בדבריהם בפרטוקול הדיון.

ביום 26.12.21 הגישו הצדדים הודעת עדכון ובקשה לאישור הסדר פשרה מתוקן.

ביום 20.1.22, ניתנה החלטה על פרסום ההסדר לפי [סעיפים 18\(ג\) ו-25](#) לחוק. ביום 30.1.22 הודיע הבנק על קיום ההחלטה מיום 20.1.22, וצירף העתקים מפרסומי ההודעות ואת אישורי המסירה לבא כוח היועץ המשפטי לממשלה, למפקח על הבנקים ולמנהל בתי המשפט.

8. ביום 13.3.22, הוגשה עמדת היועמ"ש לפי [סעיף 18\(ד\)](#) לחוק, במסגרתה צוינו הערות בנוגע להוראות הסדר הפשרה ביחס לאופן העברת כספי הפיצוי. בתמצית, עמדת גורמי המקצוע הינה שלבנק יש את כל הנתונים ביחס לסכום הזכאות של חברי הקבוצה ולכן לא ברור הצורך במילוי פרטים על ידי חברי הקבוצה לצורך קבלת פיצוי וקיימת העדפה ברורה ליישם את הסדר הפשרה באופן שהתשלום יישלח ישירות לחבר הקבוצה, בין אם באמצעות שליחת המחאה בנקאית לכתובת של חבר הקבוצה ובין אם באמצעות יישומן בהתאם למספר הסלולרי של חבר הקבוצה (ככל שידוע לבנק). הודגש כי ככל שמימוש ההטבה הוא פחות אוטומטי ומצריך פעולות נוספות מצד חברי הקבוצה, ניתן להניח שמימוש ההטבה יפחת.
9. בתגובה משותפת של הצדדים מיום 31.3.22, צוין כי הבנק הסכים לאמץ את הצעת המדינה, למרות שהדבר כרוך בהקצאת משאבים משמעותיים נוספים מצידו, כך שהפיצוי ללקוחות בעלי חשבונות סגורים יועבר באופן אוטומטי באמצעות משלוח המחאה לכתובת הלקוח המעודכנת במרשם האוכלוסין. זאת, מבלי לגרוע מהוראות ההסכם ביחס לבעלי חשבונות סגורים הזכאים לפיצוי שאינו עולה על 100 ₪, אליהם לא תישלח המחאה בדואר אלא רק לאחר פנייה יזומה מצדם, לאחר משלוח ההודעה לכתובת העדכנית האחרונה שנמסרה לבנק.
10. לא הוגשו התנגדויות נוספות להסדר הפשרה, ולא הוגשו בקשות שלא להיכלל בהסדר הפשרה, בהתאם [לסעיף 18\(ו\)](#) [לחוק תובענות ייצוגיות](#).

עיקרי הסדר הפשרה

11. לאחר הליך גישור ממושך, הגיעו הצדדים להסכמה ולפתרון המחלוקת בדרך של הסדר פשרה, וזאת מבלי שיש בכך משום הודאה של הבנק בטענות שהועלו כנגדו בבקשת האישור. חברי הקבוצה הייצוגית הוגדרו בהסדר הפשרה כך:

"לקוחות הבנק, שכספם הושקע ברכישת מילוות צמודי מדד מכוח הוראות [צ](#)

[הבנקאות \(פיקדונות ללא תנועה\)](#), התש"ס-2000 בתקופה הרלוונטית."

12. במסגרת הבקשה לאישור הסדר הפשרה, נטען כי לנוכח טענות הצדדים והסיכונים ההדדיים שבמיצוי ההליך השיפוטי, הוסכם בין הצדדים, לצרכי פשרה, כי סכום הזיכוי שהבנק ישלם לחברי הקבוצה ישקף כמחצית מההפרש שבין סך עמלות קניה ומכירה שהבנק גבה מחברי הקבוצה בתקופה הרלוונטית, לבין סך עמלות קניה ומכירה בהתאם לשיעור ממוצע משוקלל לפי נב"ת 414, ובסך כולל של 6,500,000 ₪ שישולם באופן פרופורציוני בהתאם ליתרה הכוללת בכל חשבון.

הסכום ישולם לחברי הקבוצה כך:

- לקוחות קיימים - במסגרת הבירורים העובדתיים שערך המשיב במאגרי במאגרי הנתונים שלו לאיתור חברי קבוצה נכון לחודש 12/20 (מועד גיבוש ההסכמות), מספר הלקוחות הקיימים הינו 19,944 והם זכאים לפיצוי בסך כולל של 4,745,000 ₪. הזיכוי ללקוחות אלו יבוצע באופן ישיר לחשבון המזוכה ותישלח לחשבון הודעת בדבר הזיכוי, בשורה נפרדת בדף החשבון, בנוסח: "פשרה בייצוגית חשבונית רדומים".

לקוחות בעלי חשבונות סגורים - לקוחות שאינם מחזיקים בחשבון (במועד גיבוש ההסכמות), הסבורים כי הם זכאים לקבל זיכוי על פי ההסכם, יוכלו לפנות לב"כ הקבוצה לבירור זכאותם תוך 60 ימים ממועד אישור הפשרה. במסגרת הבירורים העובדתיים שערך המשיב במאגרי במאגרים הנתונים שלו לאיתור חברי קבוצה נכון לחודש 12/20 (מועד גיבוש ההסכמות), מספר הלקוחות הקיימים הינו 5,568 והם זכאים לפיצוי בסך כולל של 1,755,000 ₪.

הבנק מתחייב כי בתוך 2 ימים ממועד אישור הסדר הפשרה, תפורסם באתר האינטרנט שלו, למשך 60 ימים, הודעה בדבר זכאותם של בעלי החשבונות הסגורים ואופן הפנייה לב"כ הקבוצה בנוסח המצורף כנספח ב' להסדר הפשרה וכן כי נוסח ההודעה יישלח בדואר לכתובת הלקוח העדכנית האחרונה שנמסרה לבנק.

כמו כן, הבנק התחייב לנקוט בפעולות איתור בהתאם לנוהל תקין מס' 443 ביחס ללקוחות אלו: (1) הבנק יבדוק קיומם של חשבונות נוספים בתאגיד הבנקאי שהרכב בעלי החשבון בהם זהה להרכבי בעלי הפיקדון שהיה ללא תנועה ונסגר; (2) הבנק יודא תקינות מספר תעודת הזהות של בעל הפיקדון בהתאם לרישומיו בחשבון; (3) הבנק יאמת את כתובת בעל החשבון הרשומה בחשבון עם המען הרשום לגבי בעל החשבון במרשם האוכלוסין, או יבדוק מהו המען הרשום במרשם לגבי בעל החשבון, ככל שלא רשומה כתובת בתאגיד הבנקאי. אותר במרשם האוכלוסין מען השונה מהכתובת הרשומה בחשבון, ישלח התאגיד הבנקאי לבעל הפיקדון הודעה כאמור גם למען הרשום במרשם האוכלוסין.

כאמור לעיל, בהתאם להודעת הבנק מיום 31.3.22, הבנק הודיע כי הסכים לאמץ את הצעת המדינה כך שהפיצוי ללקוחות בעלי חשבונות סגורים הזכאים לפיצוי של 100 ₪ ומעלה, יועבר אליהם באופן אוטומטי באמצעות המחאה שתישלח לכתובת הלקוח המעודכנת במרשם האוכלוסין.

מי שיימצא זכאי לקבלת זיכוי בסכום שאינו עולה על 100 ₪ ולא יפנה למשיב לאחר משלוח ההודעה הראשונה, לא יקבל את הזיכוי בפועל והזיכוי לו הוא זכאי יועבר כתרומה לקרן. לקוחות שיפנו לאחר משלוח ההודעה הראשונה יהיו זכאים לקבלת הזיכוי גם אם הוא קטן מ- 100 ₪ (אך הבנק אינו נדרש לבצע את יתר פעולות האיתור שנקבעו בסעיף 6.6.3 להסכם הפשרה, ביחס ללקוחות אלו).

ככל שתישאר יתרה מסך הזיכוי הכולל לחשבונות הסגורים, היא תועבר כתרומה לקרן תובענות ייצוגיות תוך 90 ימים נוספים.

13. הזיכויים יהיו כפופים להוראות הדין ביחס לניכויי מס.

14. מבלי לגרוע מטענות הבנק כי פעל כדין בטיפול בחשבונות הרדומים, הבנק התחייב כי החל ממועד אישור הסדר הפשרה, יפעל בהתאם להוראת צו הבנקאות [וסעיף 13ב\(א\)](#) [לפקודת הבנקאות](#), ובכלל זה בכל הנוגע לניסיון ליצירת קשר עם לקוח שחשבונו רדום (מידי שישה חודשים) ואופן ביצוע ההשקעה, לרבות השקעת פירות ההשקעה, בהתאם לצו, וירענן את הנהלים הרלוונטיים בבנק ובסניפיו. כמו כן, הבנק התחייב לרענן ולתגבר את הליכי הבקרה הנעשים באופן שוטף בנוגע לסיווג אופן ההשקעה בפיקדונות ללא תנועה.

15. כמו כן, נוסף על האמצעים בהם נוקט הבנק בניסיון ליצור קשר עם הלקוח בהתאם לחובתו מכוח [סעיף 13ב\(א\) לפקודת הבנקאות](#), הבנק ישלח ללקוחות אשר החשבון שלהם מועמד לרדימות ואשר נתנו אישור לקבלת מסרונים מהבנק, ובמערכות הבנק מעודכן מספר טלפון נייד פעיל, מסרון ובו הבהרה כי חשבונם מועמד לרדימות שכן לא ביצעו פעולה ביוזמתם במשך 10 חודשים וכי הם מתבקשים לגשת לסניף לבדיקת אפשרויות השקעה המתאימות להם, או למתן הוראות אחרות לגבי חשבונם, בנוסח שצורף כנספח ג' להסכם הפשרה.

16. הבנק יגיש תצהיר מטעמו במסגרתו יפורט אופן ביצוע ההסדר, תוך התייחסות למספר החשבונות אליהם הועבר סכום הזיכוי ועדכון מערכות הבנק למשלוח המסרון בדבר חשבון המועמד לרדימות, וזאת 60 ימים לאחר מועד הביצוע.

17. הצדדים ביקשו לאשר את הסכמתם לעניין תשלום גמול למבקש ושכר טרחה לב"כ המבקש, לפיה, הגמול למבקש יעמוד על 268,000 ₪ בתוספת מע"מ כנגד הצגת חשבונית מס כדין כגמול למבקש, ושכר הטרחה לב"כ המבקש יעמוד על 950,000 ₪ בתוספת מע"מ. הצדדים הסכימו כי הגמול למבקש ישולם בתוך 30 ימים ממועד האישור, ושכר הטרחה ישולם לב"כ המבקש – מחציתו בתוך 30 ימים ממועד האישור והיתרה בתוך 30 יום מהמועד שבו יאושר על ידי בית המשפט כי ההסדר בוצע.

הצדדים מציינים כי ההמלצה לסכומי הגמול ושכר הטרחה נעשתה בשים לב לחשיבות הציבורית של בקשת האישור, לתועלת שהושגה לחברי הקבוצה, הן מבחינת ההסדרה העתידית והן מבחינת הזיכוי, לטרחה הרבה וההוצאות שהיו למבקש ובאי כוחו, למגעים הממושכים שנדרשו לגיבוש ההסדר במסגרת הליך של גישור, למורכבות ההליך, ולעובדה שסכומי הגמול ושכר הטרחה אינם גורעים מהזיכוי לחברי הקבוצה, ותואמים לפסיקת בית המשפט בע"א [2046/10 עזבון המנוח משה שמש נ' דן רייכרט](#), סה(ד) 681 (2012) שכן הגמול עומד של 4% ושכ"ט על 15% מסכום הזיכוי.

18. הצדדים הסכימו כי אישור הסדר הפשרה יהווה מעשה בית-דין כנגד קבוצת התובעים, בעילות הנזכרות בבקשת האישור ובתובענה כנגד הבנק, ובסעדים הנזכרים בבקשת האישור ביחס לקבוצה, בתקופה הרלוונטית. יחד עם זאת, הוסכם כי הסדר הפשרה לא יהווה מעשה בית-דין אישי כלפי כל אחד מחברי הקבוצה (בשונה ממעשה בית-דין ייצוגי), כך שלא יהיה בהסדר הפשרה כדי להוות ויתור וסילוק מצד מי מקבוצת התובעים ביחס לתביעות אישיות בעילות וסעדים שהועלו במסגרת בקשת האישור, מלבד עילת התביעה הנוגעת לגביית עמלות מצד הבנק, אשר לגביה יחול מעשה בית דין אישי וייצוגי, על מנת שלא להביא לכפל פיצוי.

19. הצדדים סבורים שיש לאשר את הסדר הפשרה וזאת מאחר והוא ראוי, הוגן וסביר בנסיבות העניין, והינו הדרך היעילה וההוגנת להכרעה בנסיבות בעניין, תחת ניהול הליכים משפטיים ממושכים עד להכרעה חלוטה בבקשת האישור ובתובענה (ככל שהייתה מאושרת), שהיו כרוכים בעלויות התדיינות נכבדות ובזמן שיפוטי רב ויקר, ואין ודאות ביחס לתוצאות ההליך ולסכומי הפיצויים שהיו נפסקים במסגרתו (אם בכלל) וקרוב לוודאי שבכל מקרה לא היה ניתן לזהות ולאתר את חברי הקבוצה בעלויות סבירות והפיצוי שהיה נפסק לא היה משתלם- בעין לחברי הקבוצה הפרסונאלית.

לטענת הצדדים, סכום הזיכוי הינו ראוי, הוגן וסביר בנסיבות העניין, והוא נקבע, בין היתר, בהתחשב בנתונים פנימיים של בנק דיסקונט ובכלל זה נתונים אודות סכומי העמלות שנגבו מלקוחות הבנק שחשבונוניהם הפכו לרדומים וכספם הושקע באגרות חוב ממשלתיות מכוח הוראות הצו בתקופה הרלוונטית ועד לגיבוש ההסכמות בין הצדדים; בפילוח של חשבונות חברי הקבוצה מתוך כלל החשבונות הרדומים; בהוראות התנאים הכלליים לפתיחת חשבון, המתייחסות מפורשות לחובת ההשקעה מכוח הצו בעת הפיכת חשבון לרדום ולאופן יצירת הקשר עם הלקוחות בהתאם להודעתם לבנק; בעובדה כי הבנק זכאי, הן מכוח הסכמים לתנאים כלליים לפתיחת חשבון והן מכוח הצו, לגבות עמלות מהחשבונות הרדומים – הן לצורך ביצוע ההשקעות בהתאם להוראות הצו והן לצורך ניהול החשבון.

20. הצדדים סבורים כי אין צורך במינוי בודק. לגישתם, יש לפרש את [סעיף 19\(ב\)\(1\)](#) לחוק באופן תכליתי, ולמנות בודק מקום בו חוות דעתו המקצועית של הבודק נדרשת לשם קביעת סבירותו והגינותו של הסדר הפשרה המוצע, כאשר זו עולה על מומחיותו של בית המשפט. כאשר הבחינה הנדרשת היא, כבעניינו, הערכת סיכוני וסיכויי התובענה ובחינת סבירותו והגינותו של הסכם הפשרה, הרי שעניינים אלה מסורים לבית המשפט ואין צורך למנות בודק; הסדר הפשרה אינו מתבסס על עניינים חשבונאיים מורכבים, או חישוב אריתמטי הדורשים מומחיות מיוחדת שבה שיקול דעתו של בודק עדיף על שיקול דעתו של בית המשפט; הסדר הפשרה נקבע על פי הצעת המגשר, שהינו מגשר מנוסה ובעל מוניטין רב, וזאת לאחר שערך פגישות גישור רבות, במהלכן הוצגו לבקשתו נתונים פנימיים רבים של הבנק, נשמעו הצדדים, נחשפו השיקולים, הטיעונים וההיבטים המורכבים הנוגעים לנסיבות העניין. עוד נטען, כי מינוי בודק יגרום לסרבול, הכבדה והתייקרות ניכרים של הדיון ולעיכוב בהחלט פתרון צודק, יעיל והוגן לציבור, הן במישור ההסדרה העתידית והן במישור הזיכוי, לרבות האפשרות שחלק מהחשבונות הרדומים של חברי הקבוצה יתעוררו או ייסגרו, וכן יגרום לעלויות רבות מיותרות.

21. הבקשה לאישור הסדר הפשרה נתמכה בתצהירים של המבקש, של ב"כ הצדדים ושל הגב' לימור מנחם המכהנת כמנהלת ענף חשבון שוטף בבנק, במסגרתם אושר כי כל הפרטים המהותיים הנוגעים להסדר הפשרה מפורטים בהסדר הפשרה שהוגש לבית המשפט וכי המבקש ובאי כוחו לא קיבלו ולא יקבלו כל טובת הנאה מלבד המפורט בהסדר הפשרה.

דיון והכרעה

22. עיינתי בהסדר הפשרה המוצע, בעמדת היועמ"ש, בבקשת הצדדים לאשר את הסדר הפשרה ובבקשת האישור. לאחר שהתחשבתי במכלול הנסיבות, הגעתי לכלל מסקנה כי ההסדר עומד בתנאי [סעיף 19 לחוק תובענות ייצוגיות](#) ויש להיעתר לבקשת הצדדים ולאשר את הסדר הפשרה המוצע.

המסגרת הנורמטיבית

23. [סעיף 19\(א\)](#) לחוק, קובע לעניין השיקולים הנדרשים בבקשה לאישור הסדר פשרה בתובענה ייצוגית, כך:

"בית המשפט לא יאשר הסדר פשרה אלא אם כן מצא, כי ההסדר ראוי, הוגן וסביר בהתחשב בענינם של חברי הקבוצה, ואם הבקשה לאישור הסדר הפשרה הוגשה לפני שאושרה התובענה הייצוגית – גם כי התובענה שהוגשה עומדת, לכאורה, בתנאים לאישור תובענה ייצוגית הקבועים בסעיפים 3, 4 ו-8 (א) וכי סיום ההליך בהסדר פשרה הוא הדרך היעילה וההוגנת להכרעה במחלוקת בנסיבות הענין".

[סעיף 19\(ג\)](#) לחוק מוסיף על כך וקובע, כי:

"(1) החלטת בית המשפט אם לאשר הסדר פשרה או לדחותה תהיה מנומקת ותכלול, בין השאר, את כל אלה:

(א) הגדרת הקבוצה שעליה חל הסדר הפשרה;

(ב) עילות התובענה, השאלות המהותיות של עובדה או משפט המשותפות לכלל חברי הקבוצה והסעדים הנתבעים כפי שפורטו בבקשה לאישור או כפי שהוגדרו בהחלטת בית המשפט לפי סעיף 14, לפי הענין;

(ג) עיקרי הסדר הפשרה.

(2) בהחלטתו לפי פסקה (1) יתייחס בית המשפט, בין השאר, לשיקולים אלה:

(א) הפער בין הסעד המוצע בהסדר הפשרה לבין הסעד שחברי הקבוצה היו עשויים לקבלו אילו היה בית המשפט מכריע בתובענה הייצוגית לטובת הקבוצה;

(ב) התנגדויות שהוגשו לפי סעיף 18(ד), וההכרעה בהן;

(ג) השלב שבו נמצא ההליך;

(ד) חוות דעת של הבודק שניתנה לפי סעיף קטן (ב)5;

(ה) הסיכונים והסיכויים שבהמשך ניהול התובענה הייצוגית אל מול יתרונותיו וחסרונותיו של הסדר הפשרה;

(ו) העילות והסעדים שלגביהם מהווה החלטתה לאשר את הסדר הפשרה מעשה בית דין כלפי חברי הקבוצה שעליהם חל ההסדר".

24. הנה כי כן, בבוא בית המשפט לאשר הסדר פשרה, עליו להשתכנע כאמור, כי "ההסדר ראוי, הוגן וסביר בהתחשב בענינם של חברי הקבוצה... וכי סיום ההליך בהסדר פשרה הוא הדרך היעילה וההוגנת להכרעה במחלוקת בנסיבות הענין" ([סעיף 19\(א\)](#) בחוק). זאת, בשים לב למטרותיו של החוק, המוגדרות בסעיף 1 שבו וביניהן: (1) מימוש זכות הגישה לבית המשפט, לרבות לסוגי אוכלוסייה המתקשים לפנות לבית המשפט כיחידים; (2) אכיפת הדין והרתעה

מפני הפרתו; (3) מתן סעד הולם לנפגעים מהפרת הדין; (4) ניהול יעיל, הוגן וממצה של תביעות.

ככל שהבקשה לאישור הסדר פשרה הוגשה לפני שאושרה התובענה הייצוגית, על בית המשפט להוסיף ולוודא כי התובענה עומדת, לכאורה, בתנאים לאישור תובענה ייצוגית הקבועים [בסעיפים 3, 4 ו-8\(א\)](#) בחוק וכי סיום ההליך בהסדר פשרה הוא הדרך היעילה וההוגנת להכרעה במחלוקת בנסיבות העניין.

בחינת הסדר הפשרה

25. הקבוצה עליה חל הסדר הפשרה היא:

"לקוחות הבנק, שכספם הושקע ברכישת מילווות צמודי מדד מכוח הוראות [צו הבנקאות \(פיקדונות ללא תנועה\)](#), התש"ס-2000 בתקופה הרלוונטית."

26. הסעדים שנתבעו בבקשת האישור הם: פיצוי כספי (מעל 3,000,000 ₪), ללא הערכת סכום קונקרטי; סעד הצהרתי; וצווי עשה כמפורט לעיל.

27. השאלות המשותפות לחברי הקבוצה הן: האם הבנק נהג שלא כדין בקשר עם פיקדונות ללא תנועה, בכך שהשקיע אותם ואת פירותיהם באפיק השקעה שאינו תואם את סוג הפיקדון, בניגוד להוראות צו הבנקאות; האם הבנק נהג שלא כדין בכך שלא פעל ליצירת קשר עם בעלי הפיקדונות בטרם השקעת הכספים שבחשבונם, ובכל חצי שנה ממועד ההשקעה; והאם הבנק נהג שלא כדין בכך שאיחר לפעול ולהשקיע את הכספים בהתאם להוראות צו הבנקאות וגרם לחברי הקבוצה נזק הן בסכומי ההשקעה והן בעמלות שנגבו.

ביחס לשאלה האם הבנק נהג שלא כדין בקשר עם פיקדונות ללא תנועה, בכך שהשקיע אותם באפיק השקעה שאינו תואם את סוג הפיקדון, בניגוד להוראות צו הבנקאות, הבנק טען בין היתר כי הוא פעל ופועל בכל הנוגע לפיקדונות ללא תנועה, בהתאם לחובותיו על פי דין ובהתאם למערכת ההסכמית עם לקוחותיו, כאשר בהתאם לדין, אין לבנק כל שיקול דעת באשר לאופן השקעת הכספים, וכן כי בוצעו פניות למבקש, אשר לא צלחו. עוד נטען כי המבקש לא הראה כי בחירה באפיק השקעה של פיקדון חודשי מתחדש הייתה מניבה תשואה גבוהה מזו שבאפיק ההשקעה שנקט על ידי הבנק וכי למבקש לא נגרם נזק, והטענות בנוגע להבדלים בין חברי הקבוצה אינן רלוונטיות לשלב בקשת האישור, וישנם מנגנונים מתאימים להתמודדות עם כך.

לצד זאת, המבקש טען בתגובתו לתשובת הבנק, בין היתר, כי לא ניתן מענה ביחס לאי-השקעת הפירות, כי לא ניתן מענה לטענה שהבנק לא פנה ללקוח מדי חצי שנה ממועד

ההשקעה, כי הבנק איחר לפעול ולהשקיע את הכספים בהתאם להוראות צו הבנקאות, וכי היה על הבנק לפעול על פי ההוראה האחרונה שניתנה לו על ידי הלקוח.

אני סבורה כי בכל הנוגע לביסוס עילת תביעה לכאורה המתאימה להליך ייצוגי בכל הנוגע לטענה בדבר השקעת הכספים שלא בהתאם להוראות הצו הבקשה מעוררת קושי בפרט בשים לב לאופי הפרטני של עניינו של המבקש; באשר לשאלה האם בוססה כנדרש עילת תביעה לכאורה ביחס לטענה כי הבנק נהג שלא כדין בכך שלא פעל ליצירת קשר עם בעלי הפיקדונות והאם הוכח כי נגרם נזק בגין התנהלות זו. הגם שהעילה אינה חפה מקשיים, **אני סבורה כי בשים לב למכלול השאלות המשותפות לחברי הקבוצה כפי שפורטו לעיל - מדובר בתובענה המגלה עילת תביעה העומדת, לכאורה, בתנאים לאישור תובענה ייצוגית, הקבועים בסעיפים 3, 4 ו-8(א) לחוק.**

28. כאמור לעיל, לא הוגשו התנגדויות להסדר הפשרה, ולא הוגשו כל בקשות ליציאה מהקבוצה שעליה הוא חל.

29. בהתאם להסדר הפשרה, הבנק מתחייב לפצות את חברי הקבוצה בסכום המשקף כמחצית מההפרש שבין סך עמלות קניה ומכירה שהבנק גבה מחברי הקבוצה בתקופה הרלוונטית, לבין סך עמלות קניה ומכירה בהתאם לשיעור ממוצע משוקלל לפי נב"ת 414, ובסך כולל של 6,500,000 ₪. עוד מתחייב הבנק כי בנוסף על האמצעים בהם הוא נוקט בניסיון ליצור קשר עם הלקוח בהתאם לחובתו מכוח [סעיף 13ב\(א\) לפקודת הבנקאות](#), ישלח הבנק ללקוחות אשר החשבון שלהם מועמד לרדימות ואשר נתנו אישור לקבלת מסרונים מהבנק, ובמערכות הבנק מעודכן מספר טלפון נייד פעיל, מסרון ובו הבהרה כי חשבונם מועמד לרדימות. כן התחייב הבנק כי החל ממועד אישור הסדר הפשרה, יפעל בהתאם להוראת צו הבנקאות [וסעיף 13ב\(א\) לפקודת הבנקאות](#), ובכלל זה בכל הנוגע לניסיון ליצירת קשר עם לקוח שחשבונו רדום (מידי שישה חודשים) ואופן ביצוע ההשקעה, לרבות השקעת פירות ההשקעה, בהתאם לצו, וירען את הנהלים הרלוונטיים בבנק ובסניפיו. הכל כמפורט לעיל ובהסכם הפשרה.

בנסיבות אלו, נראה כי מבחינת הסדרה לעתיד הושגה מטרת התובענה.

עוד יש לציין כי בהתאם להסכמת הצדדים, הסדר הפשרה לא יהווה מעשה בית-דין אישי כלפי כל אחד מחברי הקבוצה (בשונה ממעשה בית-דין ייצוגי), כך שאין באישור הסדר הפשרה משום ויתור או סילוק באשר לתביעות אישיות של חברי קבוצת התובעים, בעילות ובסעדים שהועלו בבקשת האישור, מלבד עילת התביעה הנוגעת לגביית עמלות, לגביה יחול מעשה בית דין אישי וייצוגי.

מבחינת הפיצוי לחברי הקבוצה, בשים לב לסיכונים ולסיכויים שבמיצוי הדיון בבקשת האישור והתובענה, ובשים לב לכך שהשאלה האם הבנק נהג שלא כדין בכך שלא פעל ליצירת קשר עם בעלי הפיקדונות והאם הוכח כי נגרם נזק בגין התנהלות זו, אינה חפה מקשיים, ולנוכח ההסכמה כי הסדר הפשרה לא יהווה מעשה בית-דין אישי לחברי הקבוצה למעט ביחס לעילה הנוגעת לעמלות, כאמור לעיל - אני מוצאת כי יש בהסדר הפשרה כדי להגשים במידה סבירה את מטרת החוק. בכלל זה, מימוש זכות הגישה לבית המשפט בתובענות ראויות, אכיפת הדין, הרתעה מפני הפרת הדין, מתן סעד הולם וניהול יעיל וממצה של תובענות.

הגם שככלל יש קושי באפשרות להוציא רק תביעות אישיות מגדר תחולת מעשה בית דין, הרי שבנסיבות שבהן מדובר בחשבונות רדומים, ובשים לב לפיצוי הנגזר מסכומי העמלות שנגבו, מצאתי לאשר את הסכמת הצדדים בעניין זה.

בהתחשב בסיכונים ובסיכויים הכרוכים בהמשך ניהול התובענה ובשים לב לעמדת המדינה ולהסכמת המשיב לקבל את עמדתה, אני סבורה כי סיום ההליך בהסדר הפשרה, בנסיבות העניין, מגלם דרך יעילה והוגנת להכרעה במחלוקת.

מינוי בודק

30. ברירת המחדל שבחוק היא מינוי בודק, אלא אם כן נמצאו טעמים מיוחדים שיירשמו, המצדיקים הימנעות מכך (ר' [סעיף 19\(ב\)\(1\)](#) בחוק). מינוי הבודק דרוש, ככלל, לבחינת בסיס הפשרה, הנתונים שעל יסודם הושתת הסדר הפשרה ומניעת חשש להעדפת טובת הנאה על ידי התובע הייצוגי, על פני האינטרס הקבוצתי.

הטעמים המיוחדים המצדיקים הימנעות ממינוי בודק, הוכרו בפסיקה כמקרים בהם המקרה אינו מעורר שאלות שבמומחיות; כאשר ההסדר מבטיח סכום לא מבוטל לצרכנים, אל מול סיכון משמעותי לדחיית הדיון וסרבולו; כאשר מדובר בהסדר ראוי שמקדם אכיפה יעילה והרתעה; כאשר סכום הפשרה נמוך ועלות הבודק עשויה להכביד הוצאות על הצדדים באופן העלול לסכל את ההסדר, או לפגוע בתועלת האמורה לצמוח לקבוצה מכוח ההסדר (ר' [בש"א \(מחוזי ת"א\) 3058/07 ארגס נ' תנובה מרכז שיתופי לשיווק תוצרת חקלאית](#) (מאגרים, [פורסם בנבו], 13.9.2009) בפסקה 20; [ת"א \(מחוזי ת"א\) 1284/08 קריטנשטיין נ' מסעדת טורקזי בע"מ](#) (מאגרים, [פורסם בנבו], 3.3.2009), בפסקאות 15-16; [ת"צ \(ת"א\) 11051-12-15 קוחול נ' שופמינד בע"מ](#) (מאגרים, [פורסם בנבו], 23.4.20) בפסקאות 95-99; [ת"צ \(מרכז\) 63984-12-17 לרנר נ' איסתא ישראל בע"מ](#) (מאגרים, [פורסם בנבו], 27.4.20) בפסקה 43).

31. בנסיבות העניין כפי שפורטו לעיל, ובשים לב לנתונים שעליהם התבסס הסדר הפשרה, להליכי הגישור שהתנהלו בין הצדדים, לאופי הפיצוי הכספי שיינתן לחברי הקבוצה, ולעלויות הכרוכות במינוי בודק, אני סבורה כי במקרה זה אין מקום למנות בודק.

גמול ושכר טרחה

32. [סעיף 19\(ה\)](#) בחוק קובע לעניין זה, כי:

"אשר בית המשפט הסדר פשרה, יקבע גמול למבקש או לתובע המייצג, לפי העניין, בהתאם להוראות סעיף 22, ושכר טרחה לבא כוח המייצג בהתאם להוראות סעיף 23, ורשאי בית המשפט להתחשב בהמלצה מוסכמת שהוגשה לו על ידי הצדדים לעניין זה...."

[סעיף 22](#) בחוק דן בגמול לתובע המייצג וקובע, כי:

"(א) הכריע בית המשפט בתובענה הייצוגית, כולה או חלקה, לטובת הקבוצה, כולה או גם חלקה, לרבות בדרך של אישור הסדר פשרה, יורה על תשלום גמול לתובע המייצג, בהתחשב בשיקולים כאמור בסעיף קטן (ב), אלא אם כן מצא, מטעמים מיוחדים שיירשמו, שהדבר אינו מוצדק בנסיבות הענין.

(ב) בקביעת שיעור הגמול יתחשב בית המשפט, בין השאר, בשיקולים אלה:

(1) הטרחה שטרם התובע המייצג והסיכון שנטל על עצמו בהגשת התובענה הייצוגית ובניהולה, בפרט אם הסעד המבוקש בתובענה הוא סעד הצהרתי;

(2) התועלת שהביאה התובענה הייצוגית לחברי הקבוצה;

(3) מידת החשיבות הציבורית של התובענה הייצוגית."

[סעיף 23](#) בחוק דן בשכר טרחתו של בא כוח מייצג וקובע:

"(א) בית המשפט יקבע את שכר הטרחה של בא הכוח המייצג בעד הטיפול בתובענה הייצוגית, לרבות בבקשה לאישור; בא הכוח המייצג לא יקבל שכר טרחה בסכום העולה על הסכום שקבע בית המשפט כאמור.

(ב) בקביעת שיעור שכר הטרחה של בא כוח מייצג לפי סעיף קטן (א), יתחשב בית המשפט, בין השאר, בשיקולים אלה:

(1) התועלת שהביאה התובענה הייצוגית לחברי הקבוצה

(2) מורכבות ההליך, הטרחה שטרם בא הכוח המייצג והסיכון שנטל על עצמו בהגשת התובענה הייצוגית ובניהולה, וכן הוצאות שהוציא לשם כך;

(3) מידת החשיבות הציבורית של התובענה הייצוגית;

(4) האופן שבו ניהל בא הכוח המייצג את ההליך;

(5) הפער שבין הסעדים הנתבעים בבקשה לאישור לבין הסעדים שפסק בית המשפט בתובענה הייצוגית."

33. בפסיקה נקבע, כי אין המדובר ברשימה סגורה של שיקולים ויש להוסיף ולבחון, את האיזון בין הרצון לעודד הגשת תביעות ייצוגיות ראויות לבין הרצון למנוע הגשת תביעות סרק; מידת הגשמת האינטרסים הציבוריים הרצויים באמצעות התובענה, היקף ההשקעה של עורך הדין המייצג; מידת הסיכון בתובענה; האופן בו התנהל ב"כ התובע הייצוגי; מידת ההצלחה שנחל התובע הייצוגי בהליך; השאלה אם הגמול ושכר הטרחה מפחיתים מהתועלת לקבוצה והשאלה אם היה ניתן להשיג את הסעד שהושג שלא באמצעות תובענה ייצוגית (ר' [ע"א 2046/10 עזבון המנוח משה שמש נ' רייכרט](#) (מאגרים), [פורסם בבנו], 23.05.2012) (להלן: "עניין שמש").

אופן חישוב שכר הטרחה לבא כוח התובע הייצוגי אמור להיות, ככלל, על פי שיטת האחוזים ויש לבכר את חישובה מתוך הסכומים שייגבו בפועל ולא מהסכומים שנפסקו בפסק הדין

וככל ששכום הזכייה גדל, יקטן שיעור שכר הטרחה וכן להיפך (ר' עניין שמש בפסקאות 8-9). יחד עם זאת, נקבע כי על אף ששיטת האחוזים היא השיטה המקובלת, אין בית המשפט מחויב לה אלא כי אם יבקש לנקוט בשיטת חישוב מסוימת מעבר לשיקולים הכלליים המנויים בחוק, יש לעשות זאת בשיטת האחוזים (ר' [עע"מ 2978/13 מי הגליל - תאגיד והביוב האזורי בע"מ נ' יונס](#) (מאגרים, [פורסם בנבו], 2015), סעיף נ"א).

34. בענייננו, כאמור, הסכימו הצדדים על תשלום גמול למבקש בסך כולל של 268,000 ₪ בצירוף מע"מ, ושכר טרחה לבאי כוח המבקש בסך של 950,000 ₪ בתוספת מע"מ.

הצדדים סבורים כי סכומים אלו ראויים, בהתחשב בהשקעת המבקש ובאי כוחו, בטרחתם והוצאותיהם בהגשת הבקשה ובמגעים הממושכים אף במסגרת הליך הגישור, שבמסגרתו הגיעו הצדדים להסדר הפשרה, ובתועלת לחברי הקבוצה.

35. בנסיבות העניין, כפי שפורטו לעיל, משנמצא כי סיום ההליך במסגרת הסדר הפשרה נחזה כדרך יעילה והוגנת להכרעה במחלוקת, וכן כי יש בהסדר הפשרה כדי לענות על מטרות החוק והוא ראוי, סביר והוגן בנסיבותיה של הבקשה, ולנוכח התועלת שהושגה עבור חברי הקבוצה בדמות פיצוי כספי בסך כולל של 6,500,000 ₪ וההתחייבויות לעתיד שהבנק נטל על עצמו כמפורט לעיל, ובהתחשב בטרחת המבקש ובאי כוחו, במורכבות ההליך ובשלב הדיוני שבו גובש הסדר ובהסדרה העתידית הבאה לידי בהתחייבויות הבנק כפי שפורטו לעיל, אני מקבלת את המלצת הצדדים בכל הנוגע לסכומי הגמול ושכר הטרחה, ובנוגע למועדי התשלום.

סוף דבר

36. לאור כל האמור לעיל, אני מאשרת את הסדר הפשרה ונותנת לו תוקף של פסק דין.

37. הבנק ישלם למבקש גמול בסך כולל של 268,000 ₪ בצירוף מע"מ, ושכר טרחה לבאי כוחו בסך של 950,000 ₪ בתוספת מע"מ.

הגמול למבקש ישולם בתוך 30 ימים ממועד פסק דין זה, ושכר הטרחה ישולם לב"כ המבקש – מחציתו בתוך 30 ימים ממועד פסק הדין, בתוך 30 יום מהמועד שבו תינתן החלטה משלימה המאשרת את תשלום יתרת הגמול ושכר הטרחה, וזאת לאחר שיוגש תצהיר מטעם הבנק בדבר ביצוע ההסדר, כמפורט לעיל.

38. בהתאם להוראת [סעיף 25\(א\)\(4\)](#) בחוק, אני מורה על פרסום הודעה על הסדר פשרה זה בשני עיתונים יומיים בעלי תפוצה רחבה. גודל ההודעה לא יפחת מ- 15 X 15 ס"מ, וגודל האותיות יהיה בהתאם להוראת [תקנות הגנת הצרכן \(האותיות בחוזה אחיד ובתנאי הכלול במידע אחר המיועד לצרכן\)](#), התשנ"ה-1995, ולא פחות משני מילימטר. בהודעה יפורטו כל הפרטים המנויים [בסעיפים 19\(ג\)\(1\)](#) ו- [\(2\)](#) ו- [\(ד\)25](#) בחוק וכן הפניה לפנקס התובענות הייצוגיות, שם ניתן יהיה לעיין בפסק הדין ובהסדר הפשרה. המשיבה תישא בעלויות הפרסומים.

בשים לב לשינויים שנעשו בהסדר הפשרה לנוכח עמדת היועמ"ש ותגובת הצדדים מיום 31.3.22, נוסח ההודעה הנ"ל יובא לאישור בית המשפט עד ליום 11.9.22

39. לאחר אישור נוסח ההודעה, ישלחו ב"כ המבקשת עותק מההודעה השנייה למנהל בתי המשפט בהתאם [לתקנה 19 בתקנות תובענות ייצוגיות](#), התש"ע-2010.

40. הצדדים ישלחו העתק מפקס הדין, בצירוף הסדר הפשרה ובצירוף ההודעה למנהל בתי המשפט לשם רישום בפנקס תובענות ייצוגיות, בהתאם [לתקנה 19\(ה\) בתקנות תובענות ייצוגיות](#), התש"ע-2010.

41. הצדדים ישלחו העתק מההודעה ליועץ המשפטי לממשלה בהתאם [לתקנה 19 בתקנות תובענות ייצוגיות](#), התש"ע-2010.

המזכירות תמציא את פסק הדין לצדדים.

נקבע למשימה כללית ליום 13.9.22.

ניתן היום, ג' אב תשפ"ב, 31 יולי 2022, בהעדר הצדדים.

איריס רבינוביץ ברון 54678313
נוסח מסמך זה כפוף לשינויי ניסוח ועריכה

[בעניין עריכה ושינויים במסמכי פסיקה, חקיקה ועוד באתר נבו – הקש כאן](#)